

Carta a les Editores

Revista Catalana de Psicoanàlisi, Vol. XXXIV/2

Benvolgudes,

Estic vivint a Barcelona i us escric perquè m'agradaria compartir amb els lectors de la *Revista* un projecte que tenim a França en relació a algunes de les problemàtiques que trobem en el treball psicoanalític amb persones amb autisme, perquè he vist que són similars a les que hi ha també aquí. Per aquesta raó vull donar-vos a conèixer la CIPPA (Coordinació Internacional entre Psicoterapeutes, Psicoanalistes i Membres Associats que s'ocupen de persones amb autisme) així com el manifest que aquesta associació va presentar el 29 de setembre d'enguany a París: *Manifest per a una atenció plural i ètica de l'autisme*.

La CIPPA és una associació sense finalitat de lucre creada el 2004 per Geneviève Haag i Marie-Dominique Amy, i actualment presidida per Bernard Golse. Agrupa psicoanalistes de diferents escoles que treballen amb persones amb autisme (infants, adolescents i adults) i des del 2010 s'ha obert a altres professionals: metges, psicòlegs clínics, psicopedagogs, logopedes, psicomotricistes, educadors, treballadors socials i mestres, que també poden ser-ne membres associats. L'objectiu de la CIPPA és donar a conèixer un punt de vista psicoanalític de l'autisme que propugna l'abordatge multidimensional

en un treball interdisciplinari. No pretén fer prevaldre una visió teòrica en detriment de les altres, sinó sobretot oferir els coneixements, la comprensió i l'experiència que la psicoanàlisi pot aportar.

Amb aquesta finalitat, la CIPPA organitza activitats científiques relacionades amb els últims avenços en neurociències, ciències cognitives i genètica, així com una activitat formativa per a professionals i institucions que treballen amb persones amb autisme. També és el cor del nostre compromís associar-nos amb els pares. L'associació no dubta a participar en el debat públic quan el paper de la psicoanàlisi en l'atenció a les persones amb autisme està amenaçat. Defensem la llibertat d'elecció de les persones amb autisme, pares, metges i altres professionals, així com investigadors.

El respecte a les persones amb autisme requereix un reconeixement de la seva personalitat en la seva totalitat. Ens preocupen les divisions i els conflictes que sorgeixen entre determinades institucions, o fins i tot dins d'elles, pel que fa als enfocaments psicodinàmics i educatius; ens sembla imprescindible donar a conèixer el punt de vista psicoanalític, que advoca per combinar aquests enfocaments.

El manifest de la CIPPA va dirigit a aquells que han de prendre decisions polítiques, administratives o de finances en relació als dispositius i tractaments per a les persones amb autisme. En la presentació del manifest, la CIPPA ha comptat també amb la col·laboració de les famílies. Per exemple, Pascale Brizio, una mare, diu que avui dia floreixen de forma regular reivindicacions radicals que poden semblar seductores i comporten que es refusi la psicoanàlisi i es generalitzin els mètodes cognitiu-conductuals, presentant-los com els únics que són fiables. Però ella explica que el seu fill i els seus companys són proves vivents del potencial que conserva la psicoanàlisi, que es resisteix a una visió mecànica de la humanitat.

Manifest per a una atenció plural i ètica de l'autisme

El nostre compromís es tradueix en 10 prioritats que tenen per objectiu posar en evidència les nostres reflexions amb l'objectiu de millorar la situació actual i garantir tractaments plurals i ètics per a les persones amb autisme.

1. Un augment significatiu i continuat dels recursos financers i humans

Actualment els recursos que s'assignen a França al tractament de l'autisme són escandalosament insuficients, malgrat els diferents programes per a l'autisme que existeixen des de fa 15 anys. Cal enfortir els medis i estructures existents i ampliar-los. Falten llocs, material i personal format per poder oferir un tractament digne i plural. Cal també reforçar la igualtat territorial. L'èxode de les famílies cap a certes regions és la constatació del fracàs de les polítiques sobre la discapacitat, la psiquiatria i l'autisme a França.

2. La formació del conjunt dels professionals que estan en contacte amb persones autistes

Demanem als diferents ministeris competents l'establiment immediat de dos grans plans de formació multidimensional. El primer, destinat als professionals de la salut, especialment als professionals de proximitat (metges de família, pediatres, infermers, educadors especialitzats, etc.). Això permetrà accelerar la cadena de detecció i facilitarà una millor orientació a les famílies. El segon està destinat al món de l'educació: cal formar els docents i els mestres integradors. Aquesta és una batalla essencial per aconseguir la inserció dels nens i perquè els professionals puguin respondre a les necessitats de les persones autistes.

3. Enfortir la detecció a través de xarxes de proximitat

Actualment la detecció és massa aleatòria i a alguns nens se'ls tracta molt tardanament. Per remeiar això i gràcies a la millora en la formació del conjunt dels professionals, demanem l'enfortiment de les plataformes de diagnòstic de l'autisme en àrees de proximitat a tot el territori. Aquestes xarxes, vinculant els diferents professionals, permetran afavorir una igualtat en la detecció i el tractament precoç en el conjunt del territori.

4. Un seguiment individualitzat i coordinat per a cada persona autista

No hi ha un autisme sinó autismes. No existeix una solució general i sistemàtica. Diferents professionals han de seguir cada persona de manera individual i coordinada i han de proposar solucions particulars, adaptades especialment a l'edat i a tots els aspectes de la vida quotidiana. Les propostes terapèutiques han de ser definides després d'una avaluació que s'ha de revisar regularment. Això permetrà el seguiment dels canvis de la persona. La coordinació serà multidimensional: el psiquiatre tindrà a càrrec seu la coordinació de les teràpies, de l'educació i de la reeducació lligades a l'autisme; el metge de capçalera s'ocuparà del seguiment dels aspectes de salut general; i finalment els professionals dels serveis socials coordinaran el projecte d'inserció en totes la seves dimensions. Tots aquests professionals, vinculats en xarxa, s'ocuparan del seguiment d'un projecte global per a la persona autista, a mitjà i llarg termini.

5. Una inserció escolar generalitzada i adaptada

Defensem la inserció escolar per a tots els nens, però no hem de ser utòpics. La inserció escolar ha de ser adaptada per a cada nen i el seu desenvolupament, amb un seguiment individual. La inserció escolar en una escola normal és un objectiu, però això no sempre és possible. Els dispositius especialitzats han de sostenir-se i ser múltiples. La presència de docents als hospitals de dia ha d'estar garantida, perquè els nens que els necessiten no es poden quedar sense escolaritat. De vegades el temps es pot compartir entre l'escola ordinària i l'hospital de dia.

6. Millorar la continuïtat de l'atenció en el temps

Aquest combat és essencial per al desenvolupament d'aquestes persones. La continuïtat ha de triomfar sobre la rigidesa administrativa. El canvi d'acompanyant, de professionals, de metges, de docents, ha de ser repensat. Cal trobar i construir un temps de transició i adaptació. La ruptura brutal és l'enemic absolut. Aquest objectiu necessita una política de xarxa sòlida i constant; per això cal augmentar la quantitat de professionals en contacte directe amb les persones autistes. La continuïtat és també preveure solucions adaptades per a les persones autistes en edat més avançada quan ja no tenen més família propera o quan entren en la tercera edat.

7. Acompanyar la família al llarg dels anys

L'acompanyament de les famílies s'ha de sostenir en el temps. Cal millorar la informació. Es tracta d'acompanyar financerament les famílies, permetent als pares alliberar temps per ocupar-se dels seus fills. Hem de pensar una possibilitat legal per permetre als pares disminuir el temps de feina, compensant la pèrdua de recursos. Els pares han d'estar implicats en la definició del projecte individualitzat, que s'ha de construir de manera clara i realista. Finalment, per ajudar les famílies, proposem que se'ls ofereixin avantatges fiscals.

8. Per una inserció social, ciutadana i cultural

Actualment aquesta inserció és molt limitada, les persones amb autisme estan poc integrades al món professional. Però molts adults autistes no poden integrar-se -si més no totalment- a la vida social ordinària. Per a aquests adults és primordial que es creïn places en residències especialitzades. L'accés a la cultura és essencial, i és sovint a través de la pràctica artística que aquestes persones es desenvolupen i s'expressen més espontàniament. És necessari igualment que els adults discapacitats disposin d'una ajuda econòmica o d'una pensió adequada. La inserció social també passa per la lluita contra la depressió i el suïcidi en les persones amb autisme. La mortalitat precoç i el seguiment de les patologies somàtiques són eixos importants per als quals les xarxes són una solució. Finalment, les persones autistes no han d'estar excloses de la vida política i ciutadana, local o nacional. Hem de continuar la lluita per canviar la mirada de la societat sobre la discapacitat.

9. Defensar una política oberta, plural i transparent de la política de l'autisme

La política de l'autisme està avui al centre dels conflictes ideològics. És poc transparent i poc acceptada en la seva definició. Actualment els psiquiatres i els psicoanalistes estan cada vegada més exclosos. La ciència no ha d'esdevenir un dogma. Ens oposem a tota temptativa d'imposar una medicina, una ciència d'Estat. Lluitarem contra la comercialització de la salut: la cura no és un bé material com un altre, hem de denunciar els efectes negatius del màrqueting mèdic. La composició de les instàncies que segueixen la política de l'autisme ha de ser plural i reflectir els diferents enfocaments.

10. Defensar la llibertat d'elecció de les famílies, dels autistes i dels professionals

Defensem la llibertat d'elecció de les persones autistes. Això suposa pressupostos, recursos per donar alternatives. La llibertat dels pares és limitada per la falta de recursos i de professionals, però també per la desigualtat territorial. La llibertat dels terapeutes també es troba cada vegada més amenaçada. Les temptatives per limitar la llibertat de prescripció dels metges són perilloses. La investigació ha de ser lliure, plural i ètica; aquest és un dels fonaments de la ciència, que no pot construir-se sobre bases polítiques. Finalment, cal garantir la llibertat d'elecció entre l'assistència pública i la privada. L'assistència pública es troba amenaçada per talls pressupostaris, però és essencial ja que garanteix una certa igualtat, sense la qual la llibertat és impossible.

Si desitgeu més informació, la podeu trobar a la pàgina web de la CIPPA: cippautisme.org

Mabel Guibert¹

---

1. Psicòloga clínica i psicoterapeuta (França). Membre de la CIPPA i delegada d'aquesta associació a Barcelona. E-mail: mabelguibert@hotmail.fr

